

Sprawozdanie z działalności Rady do Spraw Repatriacji za okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

Rada do Spraw Repatriacji jest organem opiniodawczo-doradczym Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji. Do jej zadań należy:

- 1) zgłaszanie propozycji w zakresie usprawnienia organizacji procesu repatriacji;
- 2) zajmowanie stanowiska wobec projektów aktów prawnych w zakresie repatriacji;
- 3) wyrażanie, na wniosek Pełnomocnika, opinii we wszystkich sprawach z zakresu repatriacji.

Rada składa się z pięciu członków powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji spośród osób wyróżniających się wiedzą i doświadczeniem w zakresie repatriacji.

Aktualny skład Rady do Spraw Repatriacji: Przewodnicząca Pani Aleksandra Ślusarek, Wiceprzewodniczący Pan Damian Uszyński, członkowie: Pani Patrycja Cieślik, Pan Robert Wyszyński, Pan Jerzy Karwowski.

W dniu 1 sierpnia 2022 r. dobiegła końca pierwsza, pięcioletnia kadencja Rady do Spraw Repatriacji. W dniu 2 sierpnia 2022 r. rozpoczęła się kolejna kadencja Rady.

W 2022 r. odbyło się 11 posiedzeń Rady do Spraw Repatriacji (6 posiedzeń w ramach I kadencji Rady oraz 5 w ramach II kadencji Rady). Działania, które realizowała Rada do Spraw Repatriacji w 2022 r. związane były przede wszystkim ze zgłaszaniem propozycji usprawniających proces repatriacji, zgłaszaniem propozycji obszarów zmian ustawy o repatriacji, przy podkreślaniu konieczności przeprowadzenia niezwłocznej nowelizacji (zwłaszcza w zakresie zwiększenia środków przeznaczonych na repatriację) oraz podejmowaniem działań w zakresie upowszechniania wiedzy na temat repatriacji.

Na posiedzeniach Rady omawiano m. in. kwestie dotyczące:

- potrzeby zwiększenia środków finansowych przeznaczonych na repatriację;
- bieżącej działalności ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów i przeprowadzanych przez nie kolejnych turnusów, jak również współpracy ośrodków z jednostkami samorządu terytorialnego;
- zoptymalizowania procedury wypłat jednorazowej pomocy finansowej dla repatriantów poprzez przekazanie kompetencji do wypłaty przedmiotowego świadczenia Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Repatriacji, tak jak ma to miejsce w przypadku tzw. pomocy mieszkaniowej;
- projektu nowelizacji ustawy o repatriacji, złożonego w Sejmie przez grupę posłów, z odniesieniem się do proponowanych zmian zawartych w projekcie oraz dotychczasowych postulatów Rady;
- zasad naliczania emerytur repatriantom oraz uwzględniania w tym zakresie okresów składkowych za granicą, ze szczególnym uwzględnieniem repatriantów z Kazachstanu i Ukrainy;
- problemów repatriantów, którzy po przyjeździe do Polski przez pewien czas nie figurują w systemach jako osoby uprawnione do ubezpieczenia zdrowotnego, wskutek

czego niektóre placówki służby zdrowia odmawiają udzielenia im świadczeń medycznych;

- formy i trybu udzielania pomocy gminie, która zapewnia lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta;
- przywrócenia zapisów art. 9 ustawy o repatriacji w brzmieniu ujętym w nowelizacji z dnia 7 kwietnia 2017 r., co pozwoliłoby na ponowne zastosowanie rozwiązań przyznających pierwszeństwo repatriacji dla osób represjonowanych przez ZSRR i ich następnych;
- zasad oczekiwania w kolejce na ośrodek adaptacyjny;
- funkcjonowania polskich placówek konsularnych w Federacji Rosyjskiej i Ukrainie po wybuchu wojny na Ukrainie;
- analizy bieżących danych z przebiegu procesu repatriacji;
- potrzeby aktualizacji przez placówki konsularne spraw dotyczących osób, które złożyły wnioski w latach 2001-2017 na potrzebę weryfikacji, ile z nich zainteresowanych jest skorzystaniem ze ścieżki repatriacji przez ośrodek adaptacyjny;
- złożonej nowelizacji ustawy o repatriacji w zakresie zwiększenia limitu wydatków na realizację zadań z zakresu repatriacji, co pozwoliłoby m. in. na zorganizowanie większej liczby naborów do ośrodków adaptacyjnych;
- realizacji projektów dofinansowanych z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji FAMI, z uwzględnieniem działań beneficjentów Funduszu, ukierunkowanych na wsparcie kandydatów na repatriantów w przygotowanie ich na przyjazd do Polski;
- powodów, dla których pewne osoby, pomimo posiadania uprawnień do repatriacji, nie decydują się na przyjazd do Polski;
- wsparcia, jakiego może udzielić osobom represjonowanym Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych;
- organizacji naborów do ośrodków adaptacyjnych oraz osób, które kilkakrotnie odmówiły przyjazdu do ośrodka w proponowanym terminie;
- możliwości wprowadzenia systemu obejmującego osoby oczekujące w kolejce na przyznanie miejsca w ośrodku adaptacyjnym, tak aby mogły na bieżąco sprawdzać, które miejsce w kolejce zajmują;
- rządowego programu stypendialnego dla osób polskiego pochodzenia;
- problemów zgłaszanych Radzie na bieżąco przez repatriantów;
- zakresu terytorialnego ustawy o repatriacji;
- kosztowności poszczególnych ścieżek repatriacji;
- ograniczeń wpływających na skuteczność akcji repatriacyjnej;
- rekomendacji kandydatów do medalu "Zasłużony dla repatriacji";
- wprowadzenia zmian w projekcie nowelizacji ustawy o repatriacji, m. in. w zakresie:
 - ✓ zwiększenia środków przeznaczonych na repatriację,
 - ✓ pierwszeństwa repatriacji dla osób represjonowanych przez ZSRR i ich następnych,
 - ✓ rozszerzenia tzw. rodzinnej ścieżki repatriacji o możliwość skorzystania z zaproszenia dalszej rodziny (bądź osób niespokrewnionych),
 - ✓ objęcia repatriacją rodziców oraz wdowy/wdowców niepolskiego pochodzenia, których dzieci repatriowały się już do Polski,
 - ✓ ujednoczenia wysokości dotacji przyznawanej gminom zapewniającym kandydatowi na repatrianta lokal mieszkalny (bez względu na to czy

- uchwałę podjęto w stosunku do określonego imiennie, czy też nieokreślonego imiennie kandydata na repatrianta),
- ✓ umożliwienia wglądu do bazy mieszkań gminnych (bądź ich części) w konsulatach, tak aby osoby najbardziej potrzebujące, zainteresowane gminną ścieżką repatriacji, mogły zgłosić zainteresowanie konkretną ofertą,
 - ✓ usunięcia z ustawy możliwości podwójnego dofinansowania na remont,
 - ✓ dołączenia do *formularza wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji* druku zgody na umieszczenie w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów,
 - ✓ wyraźnego uwidocznienia w ustawie zapisu dotyczącego konieczności złożenia dokumentu wyrażającego zgodę na umieszczenie w ośrodku adaptacyjnym (aby zainteresowani mieli świadomość, że bez takiego dokumentu nie zostaną uwzględnieni na liście zainteresowanych przybyciem przez ośrodek adaptacyjny),
 - ✓ wnikliwszej kontroli warunków przyjmowania repatriantów przez Samorządy (umożliwiając Wojewodom odmowę zawarcia porozumienia z gminą, która oferuje kandydatom na repatriantów lokale o zdecydowanie obniżonym standardzie).

W 2022 r. Rada do Spraw Repatriacji podjęła następujące uchwały:

- Uchwała nr 1 z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie zmiany trybu wypłat jednorazowej pomocy finansowej na zagospodarowanie.

Realizując swoje uprawnienia Rada, w ciągu roku, zapraszała na swoje posiedzenia partnerów zewnętrznych zaangażowanych w proces repatriacji bądź zainteresowanych włączeniem się w proces repatriacji m. in. przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz stowarzyszenia i fundacje będące beneficjentami projektu FAMI.

Dodatkowo, Rada wizytowała również ośrodki adaptacyjne, gdzie m. in. odbywały się bezpośrednie spotkania z przybyłymi do Polski repatriantami umożliwiając im przedstawienie swoich doświadczeń, sugestii, czy zgłoszenie trudności, jakie napotkali po przybyciu do Polski.